

Goš, Vladimír; Michna, Pavel; Unger, Josef

Zjišťovací výzkum na laténském sídlišti v Boroticích (okr. Znojmo)

Sborník prací Filozofické fakulty brněnské univerzity. E, Řada archeologicko-klasická. 1963, vol. 12, iss. E8, pp. 135-137

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/110047>

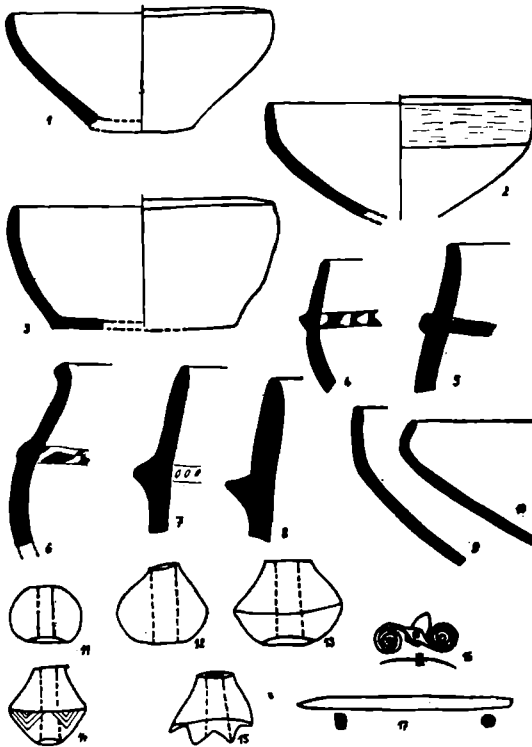
Access Date: 29. 11. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

z prvních nálezů svého druhu na Břeclavsku. Některé tvary keramiky svědčí o přežívání některých starších forem za předpokladu, že se do výplně objektu nedostaly z porušeného objektu staršího.

*Studentský vědecký kroužek při katedře prehistorie FF UJEP
(K. Pieta—V. Furmánek)*

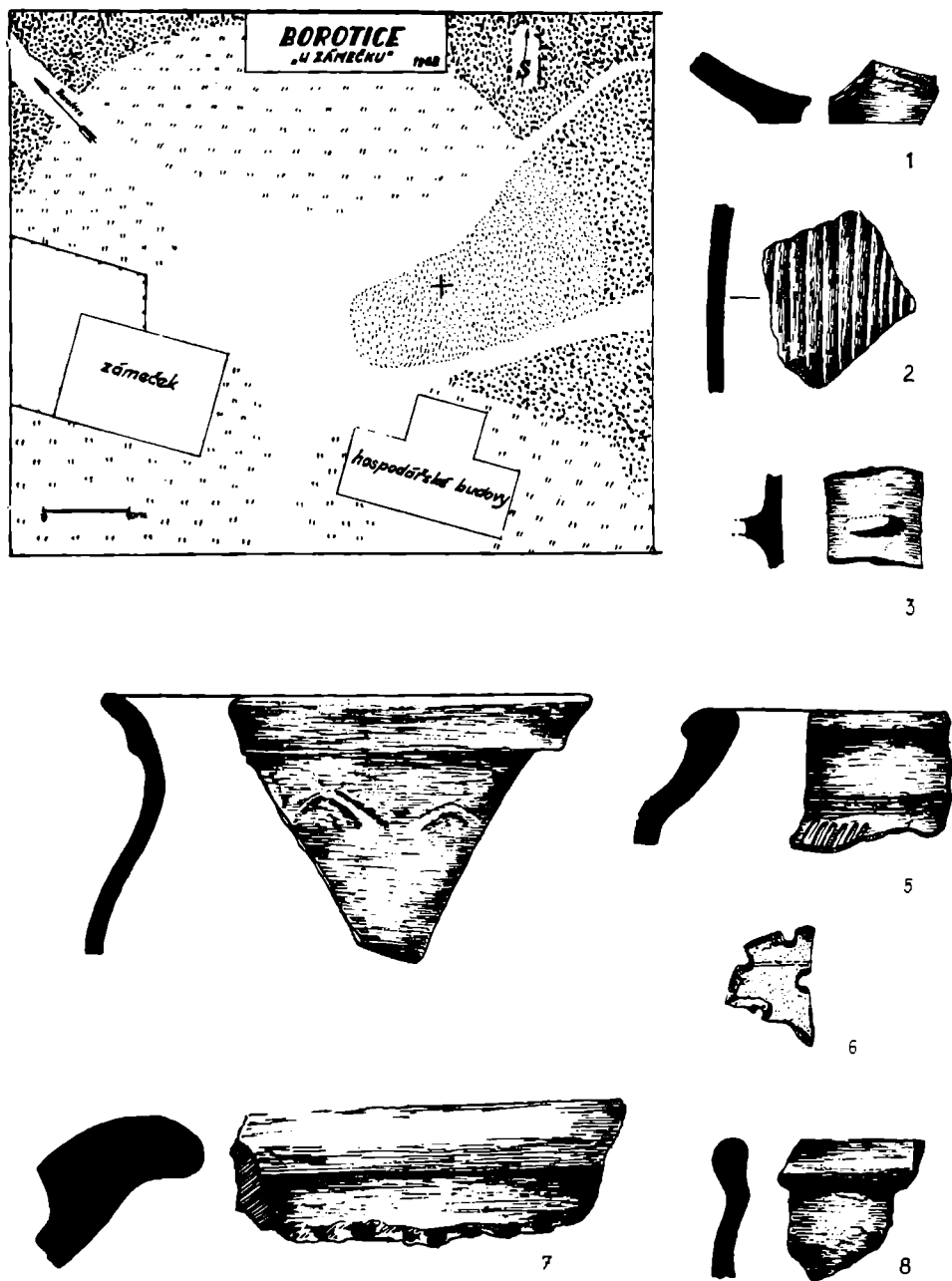
Obr. 10. — Podivín, halštatská keramika, korálek, přesleny, spona a šidlo. 1—10 v měřítku 1 : 3, 11—15 2 : 3, 16 a 17 3 : 5.

Позднегаллштатская полуземлянка из с. Подивин, р. Бржецлав. В 1961 г. раскопал научный кружок студентов преистории Университета им. Я. Э. Пуркyně в г. Брно в местном щебневом карьере частично разрушенную полуземлянку неправильного квадратного плана. В ней были обнаружены очаг подковообразной формы. Большая часть инвентаря относится к обыкновенным формам развитой гораковской культуры. Некоторые формы являются типологически более ранними. (Фиг. 8—10.)

Ein Siedlungsobjekt der jüngeren Hallstattzeit aus Podivín, Bez. Břeclav. Im Jahre 1961 durchforschte der wissenschaftliche Zirkel der Studenten der Vorgeschichte der J.-E.-Purkyně-Universität in Brünn in der örtlichen Schottergrube ein teilweise zerstörtes Siedlungsobjekt vom unregelmässigen quadratischen Grundriss. In seinem Ausfüllung wurde eine hufeisenförmige Herdstelle entdeckt. Die Mehrzahl des archäologischen Materials gehört den gewöhnlichen Formen der entwickelten Horákovcer Kultur. Einige Formen sind typologisch älter. (Abb. 8—10.)

Zjišťovací výzkum na laténském sídlišti v Boroticích (okr. Znojmo)

V rámci prázdninové praxe provedli posluchači katedry prehistorie filosofické fakulty university J. E. Purkyně v Brně, V. Goš, P. Michna a J. Unger, drobný zjišťovací výzkum v Boroticích a objevili novou mladolátenskou stanicí. Dnešní osada Borotice je vzdálena asi 3 km na jih od státní silnice Brno—Znojmo. Lokalita leží asi 600 m na severovýchod od obce v těsné blízkosti bývalého loveckého zámečku (dnes majetek Československých státních lesů) v inundačním území říčky Jevišovky. Po upozornění dnešního obyvatele zámečku s. Janíka jsme provedli 17. a 26. července

Obr. 11. — Borotice, laténské sídliště. Situační náčrtek a ukázky keramických nálezů.

1962 dvě zjišťovací sondy v šířce 2 m a délce 5 m v nízkém, asi 2 m vysokém bezevňom mlázi, kde se jevila největší koncentrace nálezů. V sterilních štěrkových nánosích říčky Jevišovky je uložena bezprostředně kyprá 60 centimetrová šedočerná humusovitá vrstva, ve které nebylo možno zjistit jakékoliv zásahy nebo objekty. Výkop byl prováděn ve čtyřech pomocných vrstvách. V horní vrstvě 0—15 cm bylo poměrně málo nálezů, ve druhé vrstvě 15—30 cm bylo nejvíce nálezů. Bylo zde množství drobných atypických střepej a výrazný středověký střepej. Ve třetí vrstvě 30—45 cm byl nalezen hrubý ovalený okraj zásobnice a další typické laténské střepej. V nejspodnější vrstvě 45—60 cm, která bezprostředně nasedala na štěrkové náplavy, bylo pouze několik drobných atypických střípků.

Popis nálezů. Hrubý kyjovitě ovalený okraj z velké zásobnicové nádoby šedohnědé barvy, na vnitřní straně světlejší (obr. 11:7). Hrubý černošedý okraj esovité profilace s příměsí pisku (obr. 11:8). Výrazný ovalený okraj ze situlové nádoby z jemně plavené hlíny šedivé barvy s dvěma vodorovnými žlábkami a částí svislého rýhování (obr. 11:5). Čtyři drobné střepej z okrajů misek s hladkým hrdlem z jemně plavené hlíny šedohnědé barvy. Tři střepej ze dna misek oboustranně vyhlazené, tlustostěnné, šedočervené barvy. Jeden střepej s mírně odsazeným dnem (obr. 11:1). Jeden tenkostěnný střepej (obr. 11:2) z hrubého materiálu, na lomu černé barvy, s typickou svisle rýhovanou výzdobou. Deset střepej z tlustostěnných zásobnic sídlištního charakteru se struhovitě zdrsněným povrchem z hrubého šedého materiálu. Síla stěn ca 1 cm. Zbytek hliněného cedníku šedobílý barvy z jemně plaveného materiálu (obr. 11:6). Větší množství atypických střepej vyrobené sídlištního charakteru, hrubých, silnostěnných, černošedé barvy.

Závěr. Sondáž byla zachycena pouze malá část osady a nemohl být ovšem zjištěn její rozsah. Datování do 2.—1. stol. př. n. l. umožňuje střepej se svislým rýhováním a okrajový zlomek zásobnice. Podobné nálezy jsou známy z okolí, z Jevišovic a Jaroslavic, jak uvádí E. Šimek (Poslední Keltové na Moravě, 1958, 161). Ve druhé vrstvě byl nalezen tenkostěnný okrajový střepej středověké nádoby (obr. 11:4). Je to část hrdla z dobře vypáleného materiálu. Střepej je pokryt vně i uvnitř nesouvislou vrstvou dehtu. Na vnitřní straně prosvítá neumlá hnědá poleva. Nádoba byla snad používána při výrobě dehtu. Nález pravděpodobně souvisí s osadou Německé Borotice (V. Nekuda, Zaniklé osady na Moravě v období feudalismu, 1961, 129), která existovala v blízkosti a v letech 1520—1523 zanikla. Protože je to jediný středověký nález, datování je obtížné. Vzhledem k polevě, tvaru a historickým okolnostem dá se střepej rámcově datovat do konce 15. století a na počátek 16. století.

Goš—Michna—Unger

Регносноцировочные исследования на латенском селище в с. Боротице. Слушатели кафедры преистории философского факультета Университета Я. Э. Пуркине в г. Брно проходят свою практику во время каникул, помогая при археологических исследованиях. Трое из них — товарищи Гош, Михна, Унгер — работали в этом году на регносноцировочных исследованиях селища позднелатенского периода недалеко от села Боротице. Место исследования находится приблизительно в 600 м на северо-востоку от с. Боротице прямо у охотничьего замка в пойме речки Евишовки. Были найдены лишь осколки. Особенно осколки с вертикальными желобами и остаток с крышевидно повизжающейся прямой сосуда для запасов пищи носят позднелатенский характер. (Рис. 11.)

Versuchsgrabung auf dem latenezeitlichen Ansiedlung bei Borotice (Bez. Znojmo). Im Rahmen der Ferienpraxis unternehmen die Hörer der Katheder der Prähistorie an der Philosophischen Fakultät der J. E. Purkyň Universität in Brno. V. Goš, P. Michna und J. Unger, eine Versuchsgrabung auf der junglatenezeitlichen Siedlung bei Borotice. Die Fundstelle liegt ungefähr 600 m nördöstlich von der Gemeinde, unweit von einem ehemaligen Jagdschloß im Inundationsgebiet des Flusses Jevišovka. Die latenezeitliche Funde kann man in das 2. bis 1. Jahrhundert v. u. Z. datieren. (Abb. 11.)

Noricko-panonská spona z Krížovan nad Dudváhom

Do předválečných sbírek Prehistorického ústavu university v Brně dostala se někdy mezi lety 1932—1937 jako dar prof. Brízy z Brna pěkně dochovaná spona z doby římské, pocházející z Krížovan nad Dudváhom jihovýchodně Trnavy na Slovensku. Bronzová spona s lehkou a ušlechtilou nahnědlou patinou, dlouhá 63 mm, je velmi dobře zachována a kdyby nebyla na jednom místě přelomna spirála vinutí, dalo by se ji ještě dnes používat (obr. 12). Patří ke starší skupině výrazně členěných spon,¹ rozšířené v Podunají, jejíž doklady bývají zpravidla označovány jako norické či lépe noricko-panonské spony a patří obecně starší době římské. Naše jednoduchá spona má obvyklou štítkovité rozšířenou hlavičku pěkně klenutého lučičku, jež je zúžením oddělena od úzké ochranné destičky nad spirálou vinutí. Spirála má po čtyřech závětech na každé straně a horní vnější tětívu, zachycenou přídržným háčkem. Lučičk má uzlík obvyklého tvaru, který je na spodní straně nevýrazný až plochý. Od něho se úzký lučičk ještě dále zúžuje a je zakončen rovněž obvyklou malou kulželkovitou patkou. Od nožky dole žebrovitě vyběhá delší nízký zachycovač, prolamovaný dvěma otvory přibližně čtvercového tvaru; okraje otvorů však svědčí o tom, že zde byly původní kulaté otvory dodatečně upraveny na tento tvar. Jde-li o původní starobylou